

HAUBITZ - POLSKA SP. Z O.O.

CYKLAMENY – WSKAZÓWKI UPRAWY

Chociaż teoretycznie cyklameny można uprawiać przez cały rok, to najbardziej polecanymi terminami wysiewu są miesiące od grudnia do marca. Wysiew w tym czasie pozwala uzyskać kwitnące doniczki w okresie od lipca do lutego a nawet marca, a więc po 8 – 10 miesiącach uprawy.

Nasiona cyklamena wysiewa się punktowo, do skrzyneczek bądź w multiplaty (150-250oczek). Im mniejsze są otworki tym roślina szybciej się przekorzeni i należy ją przepikować najlepiej do paletek o 66 oczkach lub w podobnej rozstawie na zagony. Nasiona cyklamena kiełkują w ciemności, stąd dobrze jest nakryć skrzynki czarną folią. Wymagają stałej temperatury podłoża i powietrza 18 - 20°C i wilgotności 95%. Jest to bardzo ważne, szczególnie gdy nie dysponujemy komorami do kiełkowania. Do wysiewu najlepiej stosować substrat: torf wysoki, drobny, odkwaszony – 80%, piasek – 20% i 0,5 kg PGMix/m³. Nasiona po wysiewie należy lekko przykryć podłożem. Na pierwsze wschody czekamy 21 dni, po tym okresie skrzynki odkrywamy, ale w celu zapewnienia lepszych warunków, nakrywamy je tunelem foliowym. Najpierw pojawia się jeden ciemnozielony liście i korzenie. Siewka rośnie bardzo powoli.

Następnym etapem jest pikowanie do paletek o 66 oczkach. Paletki napelniamy substratem: torf wysoki 70%, perlit 15%, glina montmorylonitowa 15% z 1kg PGMix/m³. Pikowanie odbywa się w 12 – 13 tyg. po wysiewie. Termin nie jest sztywny, bo ważniejsze jest czy siewki dobrze się przekorzeniły i czy mają wyrosnięte 2 – 3 liście. Sadzonek nie należy sadzić za głęboko, bulwka powinna być prawie zakryta. Cały czas należy pamiętać o utrzymywaniu wysokiej wilgotności powietrza, wentylacji i lekkim przycienianiu roślin. Cyklamen nie lubi ostrego nasłonecznienia ale jednocześnie jest światłolubny. Temperatura w szklarni powinna wynosić 18 - 20°C. Po 2 – 3 tygodniach od przesadzania wskazane jest podlać rośliny 0,075% roztworem saletry wapniowej w celu przyspieszenia wzrostu. Przy prawidłowym wzroście liście powinien być ciemnozielony a młode wyrastające liście z wyraźnym brązowym odcieniem. Dla zachowania dobrej kondycji roślin należy w dalszym etapie uprawy rozpocząć podlewanie nawozem wieloskładnikowym N:P:K jak 1:0,5:1 w stężeniu 0,05 – 0,075%. Częstotliwość dokarmiania jest zawsze uzależniona od częstotliwości podlewania wodą. Im podłoże szybciej wysycha, co wiąże się z częstszym podlewaniem, tym więcej składników wymywamy, szczególnie azotu. Z reguły dokarmianie nawozem stosujemy co 2 – 3 podlewanie czystą wodą. O prawidłowym wzroście korzeni świadczy przesychnienie podłoża, dlatego należy unikać sadzenia małych roślin do dużych doniczek bądź na zagon gdzie jest gruba warstwa ziemi.

Sygnalem do następnego przesadzania cyklamena jest dobre przekorzenie się roślin i rozwój liści na tyle, że przykrywają całą powierzchnię oczka i lekko zaczynają się stykać. Powinno to nastąpić po około 1,5 – 2 miesiącach od pikowania. Rośliny są już na tyle duże, że można sadzić je do doniczek Ø12 lub Ø13.

Skład substratu: 50% torfu wysokiego, 20% torfu czarnego, 20% gliny montmorolonitowej i 10% perlitu lub łuski kokosowej. Dla cyklamena mini zamiast torfu czarnego można dodać drobno zmieloną korę przekompostowaną. Substrat należy doprowadzić do pH 5,5 – 6,5 przez dodatek kredy, a potem wymieszać odkwaszone podłoże z 1,5kg PGMix

HAUBITZ - POLSKA SP. Z O.O.

na 1m³. Przed sadzeniem należy koniecznie zbadać zawartość składników pokarmowych. Na początku nie powinny być za wysokie co ułatwi lepsze przekorzenie się roślin.

N – 100-150

P – 150-200

K – 150-200

Mg – 100-200

Ca – 2000-4000

Zasolenie – 1-1,5mg/l

Aby ustrzec się chorób odglebowych, należy zawsze używać świeżego bądź przeparowanego podłoża, czystych multiplatów, doniczek, narzędzi i ustawiać wysadzone rośliny na czystych, odkażonych stołach lub zagonach. W zależności od siły wzrostu uprawianej serii, terminu sadzenia (wcześnie terminy dają możliwość uzyskania większych roślin) używamy doniczek Ø10, Ø12 lub Ø13. Doniczka powinna być luźno napełniona substratem a sadzonkę należy tak umiejscowić aby bulwka była na równi z rantem doniczki, prawie całkowicie zagłębiona w podłożu, ale górna część bulwy, skąd wyrastają liście musi pozostać odkryta. Cyklamen lubi rozstawianie, dlatego na początku doniczki można ustawiać gęsto, nawet 60szt/m², ale w miarę wzrostu liści należy sukcesywnie go rozstawiać, zwykle 3 – 4 razy, w momencie gdy liście lekko zaczynają się dotykać. Jak już wcześniej pisałam, cyklamen jest światłolubny i zbyt duże zagęszczenie lub mocne cieniowanie spowoduje wyciągnięcie się ogonków liściowych i utratę zwartej pokrój roślin. Ostateczna rozstawa dla doniczek Ø13 to 10-12szt. na 1m² użytkowym.

TEMPERATURA:

Po zadoniczkowaniu ważne jest dokładne podlanie podłoża i utrzymywanie temp. 18-20°C przez okres 10-14 dni, aż do dobrego przekorzenia się roślin. W dalszym okresie należy obserwować wzrost i pokrój roślin, a w razie potrzeby możemy stopniowo obniżać temperaturę nawet do 14-16°C. Jesienią i zimą, gdy jest coraz mniej światła można utrzymywać 14°C w dzień i 10-12°C w nocy. Uprawa w niższych temperaturach zwiększa ryzyko wystąpienia szarej pleśni, dlatego należy zmniejszyć wilgotność powietrza do 65% przez wietrzenie w dzień i lekkie podgrzewanie nocą. Utrzymywanie niskich temperatur wiąże się też z ograniczeniem podlewania i nawożenia.

NAWOŻENIE I PODLEWANIE:

Dla cyklamena ważne jest, aby go nie zalewać (korzenie muszą mieć powietrze) i nie zasuszać. Przez pierwsze 3-4 tygodnie po posadzeniu podlewamy wodą i obserwujemy czy górne, młode liście mają właściwy brązowy odcień i czy korzenie przeszły doniczkę, potem nawozimy roztworem 0,075%-0,1% pamiętając żeby N:K był jak 1:1. Jeśli chcemy poprawić kondycję roślin, możemy je zawsze podlać roztworem saletry wapniowej 0,075%-0,1%. Częstotliwość nawożenia zależy od wyglądu i tempa wzrostu roślin, lecz dla uniknięcia zasolenia trzeba co raz lub dwa zasilania podlewać czystą wodą. Jeśli rośliny zaczynają być mniej zwarte lub tworzyć pąki kwiatowe, należy stopniowo zwiększać K, doprowadzając N:K jak 1:2 a nawet 1:3 pod koniec uprawy. Na dalszym etapie, gdy rośliny są dobrze przekorzone i rozrośnięte można stopniowo zwiększać stężenie pożywki do 0,15%. Późną jesienią i zimą, kiedy temperatura w szklarni wynosi 10-12°C, musimy ograniczyć podlewanie i nawożenie, aby uniknąć

HAUBITZ - POLSKA SP. Z O.O.

zalania korzeni lub spowodowania zasolenia. Objawem zalania jest żółknięcie liści, matowy wygląd, a zasolenia drobniejące młode liście z żółtawą obwódka. W obu przypadkach wzrost jest zahamowany.

CHOROBY I SZKODNIKI:

- **Erwinia carotovora** – może występować w początkach uprawy, sprzyja jej wysoka wilgotność. Objawia się w postaci mokrej zgnilizny na powierzchni bulwy, brązowieniem nasady liścia i jego odpadaniem. Profilaktycznie można opryskać rośliny Biochikolem 020PC 1 - 2% w połączeniu z Agroleaf 0,5% lub Miedzianem Extra 0,3%.

- **Fusarioza i Fytoftoroza** – pojawia się w nieco późniejszym okresie, powoduje najpierw żółknięcie liści, potem uwiąd i zamieranie całych roślin. Jest to choroba odglebowa. Porażone rośliny należy wyrzucać i palić, a puste miejsca odkażać Agrigerm 2000SL w stężeniu 1-2%. Pozostałe rośliny podlać Previcur Energy 840SL 0,3%, Spinaker 607SL 0,2%. Jest to bardzo groźna choroba, dlatego należy używać do sadzenia tylko świeżego podłoża i czystych doniczek.

- **Botritis cinerea** – atakuje rośliny szczególnie jesienią i zimą. Sprzyja jej słabe wietrzenie, duże zagęszczenie roślin, niska temperatura i podwyższona wilgotność (pozostawianie wilgotnych roślin na noc). Wspomagająco można opryskać Amistar 0,1%, Bravo 0,2%, Biochicol 1%, ale ważniejsza jest prawidłowa agrotechnika.

- **Przędzioreczek szklarniowiec i inne roztocze** – szkodnik jest na tyle groźny, że jest niedostrzegalny gołym okiem (0,15mm) i żeruje we stożku wzrostu. Najpierw obserwujemy zahamowanie wzrostu i matowienie liści, potem na wyrosniętych już liściach deformacje i ślady po nakłuciu. Dobrze jest profilaktycznie opryskać rośliny 2 – 3 razy co 7 dni przemiennie, Biospin 120EC 0,03%, Nissorun 050EC 0,06%+Talstar 100EC 0,5%, Mitag 200EC 0,2%, Vertimec 018EC 0,05%+Tatstar 100EC 0,05%.

- **Wciornastki** – żerują we stożkach wzrostu i pąkach kwiatowych, powodują zahamowanie wzrostu, deformację liści i białe odbarwienia na kwiatach. Można je dostrzec jako wydłużone, ok. 2mm, ruchliwe, często skaczące, białawe lub ciemne szkodniki. Zazwyczaj są schowane w pąkach, stożkach wzrostu, ale przy słonecznej pogodzie można je spotkać na powierzchni liści. Są uciążliwe do zwalczania ze względu na ukryty sposób żerowania, wrodzoną odporność na większość środków chemicznych i rozwój niektórych stadiów w podłożu. Do oprysków należy dodawać cukier 100g/100l cieczy. Cukier wywabia szkodnika z kryjówek i podwyższa skuteczność oprysku. Zalecane środki: Regent 0,025%, Vertimec 018EC 0,05%+Talstar 100EC 0,05%, Confidor 200SL 0,08%, Mospilan 20SP 0,04%+Talstar 0,05%. Łączenie środków pozwala zwalczać kilka stadiów rozwojowych jednocześnie. Dla całkowitego zwalczania szkodnika potrzeba wykonać 4 – 5 oprysków co 4 – 5 dni.

- **Mszyce** – na początku pojawiają się miejscowo, dlatego po zauważeniu pojedynczych kolonii należy opryskać całą plantację. Żerują na młodych pędach i stożkach wzrostu powodując zniekształcenia na liściach i osłabienie wzrostu. Do oprysków zaleca się: Mospilan 20SP 0,04%, Confidor 200SL 0,04%. Dla dokładnego zwalczania szkodnika oprysk należy powtórzyć po tygodniu.

Oprócz uszkodzania samych roślin opisane szkodniki są również wektorami różnych wirusów, co jeszcze zwiększa ich szkodliwość.

HAUBITZ - POLSKA SP. Z O.O.

- **Larwy motyli** – po okresie nalotu motyli (bielinek kapustnik, piętnówki, błyszczka jarzynówka) należy obserwować rośliny. W razie zauważenia larw i powygryzanych liści opryskać 1 lub 2 razy Talstar100EC 0,05% lub Fastac100EC0,05%.

Nasze cyklameny będą ładne, zwarte, o dużej jednoczesności kwitnienia, jeśli im zapewnimy:

- odpowiednią rozstawę
- dostateczną ilość światła
- odpowiednią temperaturę (nie trzymać za ciepło) i wilgotność
- prawidłowe nawożenie
- dobrą cyrkulację powietrza w szklarni
- staranne przygotowanie podłoża
- regularną obserwację roślin i szybką reakcję na nieprawidłowości
- dobre warunki fitosanitarne i systematyczną ochronę roślin

Życzę Państwu powodzenia w uprawie.